

O zlej spovedi

I priviedli mu hluchonemého.
(Mk 7, 32)

Hluchonemý je neraz obrazom kresťana, ktorý prichádza na spoveď. Nájdu sa ľudia, ktorí sú hluchí na výčitky svedomia; iní sa ukazujú nemí, keď sa majú obviniť zo svojich hriechov. A aké je to strašné nešťastie, keď niekto z hanby alebo zo strachu ukrýva smrteľný hriech – lebo klame Ježišovi Kristovi, a liek i milosrdenstvo, ktoré Ježiš Kristus preukazuje tu skrúšeným hriešnikom, on mení na jed. A predsa mnohí sa pri spovedi dopúšťajú svätokrádeže. Kiežby tento hriech bol na svete taký zriedkavý, aké zriedkavé sú netvory! Kiežby sa moja reč nevzťahovala na nikoho z tých, ktorí sú tu v kostole! Lebo, skutočne – či možno spôsobiť väčšie zneuctenie Bohu a Spasiteľovi? Dnes vám ukážem, ako hrozne krivdí Ježišovi Kristovi ten, kto pácha svätokrádež a aké veľké je milosrdenstvo Božie, ktoré trpí takéhoto ničomníka.

I.

Spoveď je vo svätej Cirkvi najcennejšou inštitúciou – mohli by to dosvedčiť tak blahoslavení v nebi, ako i naveky odsúdení v pekle. Tí prví sú spasení predvážne preto, že hodne pristupovali k sviatosti pokánia, druhí zhylnuli naveky, lebo sa alebo nespovedali, alebo sa zle spovedali!

Z akých dôvodov sú zlé spovede?

Po prvé, preto, že niekedy si nevykonáme dobré spytovanie svedomia. Hlbiny svojho srdca treba skúmať so svetlom a s váhou v ruke, nemožno pred sebou nič ukrývať, tak ako sa nič neukryje na Poslednom súde. Neraz v nás svedomie stená a hovorí: „Zmiluj sa nado mnou a vytrhni ma z tejto strašnej priepasti! Či mám byť navždy odlúčený od Boha a nikdy Ho nevidieť? Aké je to strašné nešťastie!“ Kto sa zriedkavejšie spovedá, ten nech venuje spytovaniu svedomia dlhší čas, nech si vykoná toto spytovanie po modlitbe k Duchu Svätému a nech sa najskôr zverí Najsvätejšej Matke. Bolo by dobre, keby s úmyslom vyprosiť si milosť dobrej spovede, zúčastnil sa na svätej omši, vykonal nejaký dobrý skutok, aby sa umŕtvoval v jedení a spaní. Odporúča sa zopakovať si niekoľkokrát v mysli hriechy tak, aby sme si ich zapamätali. Ak si niekto pred prijatím Najsvätejšej Sviatosti spomenie nejaký smrteľný hriech, nech nepristupuje k Stolu Pánovmu, ak naň zabudol z vlastnej viny.

Po druhé, počas spovede sa treba z hriechov obviniť dôkladne, hoci je to ľudskej prirodzenosti, ktorá je plná pýchy, ťažké. Okrem hriechu treba uviesť, koľkokrát sme ho spáchali a aké sú príťažujúce okolnosti. Tu veľmi klame kajúcnika zlý duch, ktorý mu káže hľadať alebo láskavého spovedníka, alebo ho nahovára, aby zatajil hriechy a klame úbožiaka nádejou, že sa neskôr vyspovedá lepšie. Do tejto pasce už chytil diabol mnoho duší, pričom ich zahubil naveky. Lebo následkom svätokrádežnej spovede je zaslepenie a zatvrdnutosť srdca, ktoré neopúšťajú človeka neraz až do smrti. Mnoho odstrašujúcich príkladov na dôkaz toho by mohli uviesť svätí misionári. Následkom svätokrádeže strácame Božiu milosť, satan silnejšie ovláda dušu, stráca sa bázeň Božia a na tých, ktorí páchajú svätokrádež, sa plní hrozba Spasiteľa: *Budete ma hľadať (...), ale zomriete vo svojich hriechoch* (Jn 8, 21).

Zvlášť hriechy proti čistote bývajú dôvodom zlých spovedí. Istého rehoľníka považovali za vzor dokonalosti a keď zomrel, mal povest' svätca. A predsa sa ukázalo, že išiel do zatratenia preto, že sa hanbil vyspovedať z nečistej myšlienky. Nič mu nepomohlo prísne pokánie, modlitby

umŕtvovania. Na druhý deň po pohrebe v kostole, sluha hneď ráno videl, že telo leží vonku. Tento zjav sa opakoval niekoľko ráz. Nakoniec počas slávnostného exorcizmu zomrelý, keď sa ho predstavený opýtal, vyznal, že je naveky zatratený a žiadal, aby jeho telesné pozostatky pochovali na neposvätenom mieste.

Niektó povie: „Vari nikto si nedovolí skrývať svoje hriechy a týmto spôsobom sa vystavovať ešte ťažším výčitkám svedomia“. – Bratia moji! Keby som to mal potvrdiť pod prísahou, neváhal by som povedať, že tu medzi vami, teraz, v kostole, je päť zo šiestich takýchto hriešnikov. Presvedčíte sa o tom na Poslednom súde a spomeniete si na to, čo som vám povedal.

Ako sa môže kresťan od hanby alebo zo strachu vystavovať takémuto nešťastiu? Priateľ, rozmýšľaj, čo ťa čaká za zatajovanie hriechov! Nemáš odvahu otvoriť svedomie pred svojim farárom? Ale či je iba on na svete? Či by si nenašiel iných kňazov, ktorí by ťa s veľkou dobrotou vypočuli pri spovedi? Bojíš sa, že by si dostal dlhé pokánie? Neboj sa, spovedník ti pomôže; ešte sa bude za teba modliť a spolu s tebou bude oplakávať tvoj hriech, aby ti vyprosil hojné Božie zmilovanie. Priateľ, zľutuj sa nad svojou biednou dušou, ktorá toľko stála Ježiša Krista! Ó, ako veľmi slepí sú hriešnici, ktorí sa hanbia či boja vyspovedať zo svojich pádov! Načo je také ukrývanie, keď raz budú tajomstvá srdca odhalené pred očami celého sveta? Jedným slovom – mohli by ste sa teraz uchrániť pred strašnou hanbou, aká vás čaká na Poslednom súde, a svoje peklo mohli by ste premeniť na večné šťastie. Ach, k čomu vedie človeka svätokrádež! Nechcel by som zomrieť v hriechu, a nemať sily opustiť ho! Bože, sužuj týchto nešťastných a zaslepených ľudí výčitkami svedomia – sužuj ich, aby im nemohli odolať, aby sa nakoniec obrátili!

Po tretie, zle vykonané spovede sú aj kvôli nedostatku ľútosti a preto musíme vrúcne prosiť Boha a ľútosť. Keď zatajíme hriech, zakusujeme akýsi vnútorný nepokoj, čosi nás hryzie ako divý tiger. Ale keď nemáme ľútosť, tak vo svojom zaslepení vôbec tomu nevenujeme pozornosť. Preto o ľútosť srdca, ako som už spomenul, treba sa modliť k Bohu. Kto by si chcel overiť, či mal pri spovedi správnu ľútosť, najlepšie sa to dozvie, keď pozerá na to, či zmenil svoj život – či sa už neoddáva pýche, závidi, lakomstvu, či neklame, či sa umŕtvuje, či miluje čnosť čistoty, či je horlivý v službe Božej, atď. Kto vedome neuvádza počet ťažkých hriechov, alebo vo chvíli, keď spovedník mu ukladá pokánie, nemá úprimný úmysel ho vykonať – ten sa zle spovedá. Kto nevie čítať, nech povie spovedníkovi, aby mu nedával pokánie z knižky – nejakú pobožnosť. Niekedy sú ľudia takí pyšní, že nevedia čítať, a pokánie, ktoré dostali, nevykonajú. Nemáme sa prečo hanbiť, len treba otvorene poprosiť o zmenu pokánia.

Často sú zlé spovede preto, že kajúcnik už počas rozhrešenia nemá ochotu napraviť krivdu, ktorú spôsobil blížnemu.

Z toho, čo som povedal, môžete sa už zorientovať, z času na čas sa treba zamyslieť nad predchádzajúcimi spovedami, odstrániť a napraviť nedostatky, ktoré sme v nich postrehli.

II.

Tí, ktorí zatajujú hriechy v spovediach, sú skutočne nešťastní – nosia predsa v srdciach ukrutného kata. Ľudia, keď si nahovárajú, že pred smrťou si ešte vykonajú dobrú spoveď a napravia svoje svätokrádeže, klamú sami seba. Sú slepí, lebo si neuvedomujú, že diabol im to nedovolí, že on bude všetkými spôsobmi tomu prekážať. Poviem vám príklad, ktorý to ukazuje.

Keď slávny Ján Avila povedal kážeň v jednom zo španielskych miest, zavolali ho k lôžku ťažko chorého dievčaťa, aby ho vyspovedal. Matka vychovávala dievča v nábožnosti a vštepovala mu do srdca vrúcnu nábožnosť k Najsvätejšej Matke – nábožnosť, ktorou sa sama vyznačovala. Chorá niekoľko ráz počula vrúcne kázne Avilu a rozhodla sa pred ním v spovedi otvoriť svoje

svedomie. A skutočne, vyznávala svoje hriechy s takou veľkou ľútosťou a so slzami, že otec Avila, keď to videl, rozhrešil ju bez akýchkoľvek obáv o jej spásu. Avšak stalo sa čosi mimoriadne. Braček, ktorý sprevádzal Otca a počas spovede čakal na neho v druhej izbe, videl čiernu, zarastenú ruku, ktorá držala chorú za hrdlo, akoby ju chcela zadusiť. Po návrate do kláštora to vyrozprával predstavenému a predstavený to povedal otcovi Avilovi, pričom mu prikázal, aby išiel ešte raz k chorej a vyzval ju, aby sa ešte raz úprimne vyznala, či ešte niečo netrápi jej svedomie. S tým istým spoločníkom sa teda otec Avila vydal na cestu, ešte v tú noc, do domu, v ktorom ležala chorá. Keď stáli pri bráne, počuli plač a nárek. Len čo zaklopali, vybehol k nim sluha, ktorý im povedal, že chorá zomrela, že hneď po spovedi stratila reč, upadla do bezvedomia a nebola v stave prijať Najsvätejšiu Sviatosť. Vstúpili do vnútra, pozreli na zomrelú, potom sa vrátili do kláštora a vyrozprávali všetko predstavenému, ktorý sa nad tým veľmi trápil. Sám otec Avila sa vybral pred Najsvätejšiu Sviatosť, padol na kolená a začal sa vrúcne modliť, aby milosrdný Boh uchránil toto nešťastné dievča od večného zatratenia. Keď sa takto modlil, po krátkej chvíli počul šramot reťazí. Obrátil sa na tú stranu, odkiaľ šramot pochádzal a videl osobu zakutú od nôh po hlavu železnými okovami a tmavými plameňmi. Otec sa vydesil a spýtal sa tej osoby, kto je. A na svoju otázku dostal takúto odpoveď: „Som duša tej nešťastnej dievčiny, ktorú si ráno spovedal a za ktorú sa teraz zbytočne modlíš. Klamala som svet svojím klamstvom a falošnou nábožnosťou. Po smrti mojej matky sa do mňa zaľúbil istý mladý človek. Spočiatku som sa vzpierala jeho naliehaniam, ale nakoniec som sa poddala jeho vôli. Dopustila som sa ťažkého hriechu, cítila som strašné výčitky svedomia, bála som sa zatratenia, ale zlý duch mi nedovolil vyspovedať sa z tohto hriechu, aj napriek tomu, že som sa často rozhodla, že to urobím. Bála som sa, že spovedník bude mať o mne zlú mienku a tak som sa stále svätokrádežne spovedala a nehodne som prijímala Najsvätejšiu Sviatosť. Keď som počula tvoje kázne, ktoré mi prebodávali srdce ako strely, rozhodla som sa, že sa vyspovedám u teba a preto ťa pozvali ku mne. A keby som bola začala svätú spoveď svätokrádežami a nie drobnosťami, bola by som zachránená. Ale potom som už nemala odvahu vyznať ten zatajený hriech. Som navždy odsúdená, zbytočne sa modlíš za mňa!“ – „Čo je pre teba teraz najväčším utrpením?“ – spýtal sa otec Avila. – „To – odpovedala – že tak ľahko som mohla byť spasená, keby som bola vyznala iba jeden svoj hriech“. Po týchto slovách bytosť zmizla, pričom úžasne vykrikla a strašne búchala reťazami.

Hľa, čo čaká dušu, ktorá sa predstaví pred súd Ježiša Krista zaťažená svätokrádežami! Drahí bratia, skúmajme tajomstvá svojich svedomí, a ak tam nájdeme zatajené hriechy, vyznajme ich hneď pri spovedi. Lebo ani pokánie, ani almužny ich nedokážu zničiť. Jedinou záchranou je tu iba sviatosť pokánia. Nedovoľte, aby vás ďalej klamal pekelný duch, ktorý odníma človeku bázeň a hanbu pred hriechom, a vracia mu ju až pri spovedi. Zavrhnime pýchu, ktorá sa bojí pokorenia. Za päť minút hanby – ak sa úprimne obviníme pred ľútoslivým kňazom – uchránime sa večného nešťastia a večnej hanby. Kto za života zneužíva Božie milosrdenstvo, ten ho nenájde vo chvíli smrti!

K istej chorej zavolali v noci misionára. Ten je priamo povedal: „Pani, ste vo vážnom nebezpečenstve; ak sa dobre nevyspovedáte, tak pre vaše ťažké hriechy pôjdete do zatratenia“. – „Je to možné, že ja už zomieram? Áno, je pravda, že dlhší čas som sa zle spovedala a pre hanbu som zatajovala svoje hriechy...“. V tom momente stratila reč a zomrela; pravdepodobne išla do zatratenia.

A aká hanba stretne tých, ktorí sa dopúšťali svätokrádeže na Poslednom súde! Vtedy budú túžiť, aby na nich padli hory, ktoré by ich mohli zakryť pred očami celého sveta. Čo si myslí taká osoba, ktorá vylúdi rozhrešenie od spovedníka? Či sa jej nezdá, že počuje akoby z neba hlas, ktorý napomína kňaza: „Zastav sa, lebo Najdrahšia Krv Spasiteľa volá a dožaduje sa pomsty na tomto človeku, ktorý sa dopúšťa svätokrádeže. Nerozhrešuj, lebo ja zavrhum a preklínam túto dušu!“ Vy, ktorí sa dopúšťate svätokrádeže – predávate Krista ako vierolomný Judáš! Keď sa s hriechmi blížite k Najsvätejšej Sviatosti, spôsobujete Spasiteľovi novú smrť! Nepočujete, ako On

k vám volá zo svätostánku: „Synu, čakaj, zastav sa, nespôsobuj smrteľný úder svojmu Bohu!“ Istý otcovrah stále počul okolo seba hlas: „Syn môj, prečo si ma zadusil, prečo si mi odňal život?“ Podobné výčitky svedomia zakusuje ten nešťastník, ktorý nehodne prijal Telo a Krv Pánovu.

Aké poučenie z toho pre nás vyplýva? Používajme všetky možné prostriedky, aby naše spovede boli dobré. Nevlúdme si rozhrešenie, keď sme v akomsi zlozvyku a nemáme úprimný úmysel polepšiť sa. Nevykonávajme naše spovede náhlivo, nevyberajme slová, ktoré by zahaľovali naše hriechy a umenšovali ich zlo. K tribunálu pokánia pristupujme s ľútosťou – s ľútosťou, o ktorú treba Boha vrúcne prosiť. Ak sme niekoľko rokov ukryvali nejaké hriechy, tak sa vyspovedajme z nich čím skôr, neberme do úvahy našepkávanie diabla. Nepredstavujme si, že ich vyznáme neskôr, alebo že v najhoršom prípade to urobíme v hodine smrti – lebo vtedy už môže byť neskoro, lebo vtedy Boh vo svojich nepochopiteľných rozsudkoch nám môže odmietnuť milosť. A keby sme mali ochotu skrývať hriechy, tak si pomyslime, čo nám povie na Poslednom súde – aké výčitky nám bude robiť – ten spovedník, ktorého sme klamali! Všetko, čo robíme, robme tak, akoby sme to chceli urobiť v hodine smrti – vtedy nepoblúdime. Amen.